



Sygn. akt II KK 205/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Kala

SSN Jerzy Steckiewicz

Protokolant Marta Brylińska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Andrzeja Pogorzelskiego,
w sprawie **P. C.**

oskarżonego z art. 9 § 3 kks w zw. z art. 56 § 2 kks i in. kks

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 18 października 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości-Prokuratora Generalnego- na
niekorzyść (PK IV Ksu 55.2016)

od wyroku Sądu Rejonowego w B.

z dnia 3 lutego 2016 r., sygn. akt II K .../15,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w B. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

P. C. został oskarżony o popełnienie przestępstwa skarbowego z art. 9 § 3 w zw. z art. 56 § 2 w zw. z art. 56 § 1 w zb. z art. 61 w zw. z art. 7 § 1 w zw. z art. 6 § 2 k.k.s.

Wyrokiem z dnia 3 lutego 2016 r., sygn. akt II K .../15, Sąd Rejonowy w B.:

- 1) na podstawie art. 66 § 1 k.k. w zw. z art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył wobec oskarżonego postępowanie karne na okres próby 2 lat od uprawomocnienia się orzeczenia;
- 2) na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 43a § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 8.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej;
- 3) zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 100 zł opłaty i 50 zł z tytułu zwrotu wydatków.

Wyrok ten nie został zaskarżony i uprawomocnił się w dniu 18 lutego 2016 r.

Kasację od opisanego orzeczenia wywiódł na niekorzyść oskarżonego Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, który zaskarżył wyrok w całości i zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 66 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 1 k.k.s., polegające na warunkowym umorzeniu postępowania karnego wobec P. C., pomimo określonej w tym przepisie przesłanki uprzedniej niekaralności sprawcy za przestępstwo umyślne, w sytuacji gdy oskarżony ten został uprzednio skazany między innymi wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 6 czerwca 2012 r., sygn. akt II K .../11 za czyn z art. 278 § 2 k.k. i inne na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby”. W następstwie tego zarzutu skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w B. do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację obrońca oskarżonego wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na rzecz oskarżonego „kosztów postępowania kasacyjnego według norm przypisanych”. W odpowiedzi wyrażono pogląd, że zważywszy na odrębność postępowania karnego dotyczącego przestępstwa oraz postępowania karnego dotyczącego przestępstwa skarbowego, a także zakaz dokonywania rozszerzającej wykładni przepisów na niekorzyść oskarżonego, należy uznać, iż uprzednia karalność za przestępstwo nie będzie miała wpływu dla oceny przesłanek do zastosowania instytucji warunkowego umorzenia postępowania dotyczącego przestępstwa skarbowego. Uzasadniać ma to również treść art. 20 § 2 k.k.s., który przewiduje stosowanie w sprawie o przestępstwo skarbowe art. 66 § 1 k.k. odpowiednio, a nie wprost.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja zasługuje na uwzględnienie.

W art. 20 § 2 k.k.s. wskazuje się, że odpowiednio do przestępstw skarbowych stosuje się m.in. przepis art. 66 § 1 k.k., który przewiduje, że sąd może warunkowo umorzyć postępowanie karne, jeżeli wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, a postawa sprawcy nie karanego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa. Jedną z wymienionych wyżej przesłanek umożliwiających zastosowanie warunkowego umorzenia postępowania jest więc uprzednia niekaralność oskarżonego za przestępstwo umyślne. Ustawodawca wskazał na odpowiednie stosowanie art. 66 § 1 k.k., mimo iż w art. 41 § 1 k.k.s. przewidział, że warunkowe umorzenie postępowania karnego można zastosować do sprawcy przestępstwa skarbowego, chyba że przestępstwo to popełniono w warunkach określonych w art. 37 § 1 pkt 1-3, 5-7 lub w art. 38 § 2, z zastrzeżeniem art. 37 § 2 i 3 oraz art. 38 § 3. Przywołane wyłączenia związane są z podstawami nadzwyczajnego obostrzenia kary, z pominięciem recydywy skarbowej (art. 37 § 1 pkt 4 k.k.s.). Proste odczytanie omawianego przepisu wskazywałoby, że przeszkodą do zastosowania warunkowego umorzenia postępowania nie jest uprzednia karalność za umyślne przestępstwo skarbowe, nawet popełnione w warunkach recydywy skarbowej, co pozostaje w sprzeczności z wywodem zawartym w pisemnej odpowiedzi na kasację. Co więcej, gdyby przyjąć punkt widzenia obrońcy oskarżonego, fakt, iż w art. 41 § 1 k.k.s. w ogóle, nawet przez odesłanie, nie mówi się o uprzedniej karalności za przestępstwo skarbowe oznaczałoby, że uprzednia karalność za jakiekolwiek przestępstwo umyślne – powszechne czy skarbowe – nie byłaby przeszkodą do stosowania warunkowego umorzenia postępowania. Rzecz jednak w tym, że przy takim rezultacie wykładni odesłanie do odpowiedniego stosowania w postępowaniu skarbowym art. 66 § 1 k.k. pozbawione byłoby sensu, co koliduje z postulatem racjonalności ustawodawcy. Brak regulacji zawartej w art. 41 § 1 k.k.s., odnoszącej się do uprzedniej karalności za przestępstwo umyślne powoduje, że zgodnie z art. 20 § 2

k.k. odpowiednie zastosowanie w tej mierze znajduje art. 66 § 1 k.k. (zob. m.in. J. Sawicki, Prawne konsekwencje recydywy skarbowej, WPP, 2008, z. 3, s. 89). Omawiany przepis art. 41 § 1 k.k.s. uzupełnia jedynie recypowaną z Kodeksu karnego regulację zawartą w art. 66 § 1, dotyczącą samych przesłanek warunkowego umorzenia postępowania (por. T. Grzegorzczak, Kodeks karny skarbowy, Komentarz, wyd. 4, s. 176). Oznacza to, że uprzednie skazanie za przestępstwo umyślne jest w świetle art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 66 § 1 k.k. przeszkodą do zastosowania warunkowego umorzenia postępowania w związku z popełnieniem przestępstwa skarbowego.

Zważywszy, że oskarżony został wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 6 czerwca 2012 r., sygn. akt II K .../11, skazany na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby za czyn z art. 278 § 2 k.k., stanowiący występki umyślne, zastosowanie wobec niego warunkowego umorzenia postępowania zaskarżonym wyrokiem stanowiło rażące naruszenie prawa materialnego, tj. art. 20 § 2 k.k.s. (a nie jak błędnie wskazano w zarzucie art. 20 § 1 k.k.s.) w zw. z art. 66 § 1 k.k., co w oczywisty sposób miało istotny wpływ na treść orzeczenia.

Kierując się powyższym należało uchylić zaskarżone orzeczenie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w B. do ponownego rozpoznania. Rozpoznając ponownie sprawę Sąd ten będzie zobowiązany do respektowania powyższych uwag związanych ze stosowaniem prawa materialnego.